

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»

O'quv ishlari bo'yicha
prorektor _____ X.Xamzayev

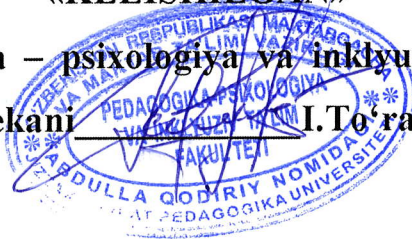
_____ 2026-yil

«KELISHILGAN»

O'quv-uslubiy boshqarma
boshlig'i _____ A.Norboyev

«KELISHILGAN»

Pedagogika – psixologiya va inklyuziv ta'lim
fakulteti dekani _____ I.To'raqulova

60112700 - Maxsus pedagogika (Logopediya) bakalavriat ta'lim yo'nalishi
bitiruvchilari uchun mutaxassislik
fanlardan

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60112700 - Maxsus pedagogika (Logopediya)

JIZZAX- 2026

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 13-dekabrdagi 836-son qarori 1-ILOVA si bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi NIZOM talablari asosida ishlab chiqilgan.

Dastur Maxsus pedagogika kafedrasining 2026-yil 10-fevraldagi navbatdan tashqari yig'ilishida muhokama qilingan hamda Pedagogika – psixologiya va inklyuziv ta'lim fakultetining 2026-yil 11-fevraldagi navbatdan tashqari Kengashida ma'qullangan. Universitet Kengashining 2026-yil 12-fevraldagi navbatdan tashqari yig'ilishida tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

X.Akramova	Maxsus pedagogika kafedrası mudiri, dosent
X.Muzaffarova	Maxsus pedagogika kafedrası dosenti

Taqrizchilar:

F.Raxmatova	Pedagogika ta'lim nazariyasi kafedrası mudiri dotsent
Sh.D.Shokirova	Nizomiy nomidagi O'zMPU "Logopediya" kafedrası professor vazifasini bajaruvchisi, pedagogika fanlari doktori (DSc)

KIRISH

Yakuniy davlat attestatsiyasi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2022-yil 9-sentyabrdagi 302-son buyrug'i bilan tasdiqlangan 60112700 - Maxsus pedagogika (Logopediya) ta'lim yo'nalishi malaka talablari asosida ishlab chiqilgan ta'lim yo'nalishi o'quv rejasidagi majburiy fanlardan o'tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI o'tkaziladigan fanlar tarkibi:

1. Logopediya (Ovoz buzilishi. Dislaliya. Rinolaliya) Logopediya (Dizartriya. Sistimali nutq buzilishlari)
2. Maxsus pedagogika va psixologiya

LOGOPEDIYA FANINING MAZMUNI

Bolalar nutqidagi kamchiliklar tipologiyasi, nutq buzilishlarini mexanizmi va sabablari, nutqdagi kamchiliklarini aniqlash, turli ko'rinishdagi nutq kamchiliklarini bartaraf etish yo'llari metodlari va maxsus muassasalarda logopedik ishlarni tashkil etish masalalarini qamrab oladi.

Talabalarda nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalarda nutq faoliyatining yuzaga kelish xususiyatlari, nutq kamchiliklarining xilma-xilligi, nutq kamchiliklarini tekshirish, nutqdagi kamchiliklarni bartaraf etish, rivojlanishida nuqsoni mavjud bolalarning nutq kamchiliklarini turlariga qarab bartaraf etish metodikalarini to'g'ri tanlay olish bo'yicha yo'nalish profiliga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir.

Talabalarga nutq buzilishlarni keng tarqalganligi, alomatlari, darajasini aniqlash, nutq buzilishlarini pedagogik diagnostikasi, metodlari, bartaraf etish metodikalarini o'rgatishdan iborat.

Logopediya o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr;

- nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalarda nutq faoliyatining yuzaga kelish xususiyatlari, nutq kamchiliklarining xilma-xilligi, nutq kamchiliklarini tekshirish, nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalarning nutq kamchiliklarini turlariga qarab bartaraf etish metodikalarini to'g'ri tanlay olishni bilishi kerak;

- talaba rivojlanishida nuqsoni mavjud bolalar uchun maxsus korreksion ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish shakllari va usullarini ilmiy asoslagan holda to'g'ri tanlay olishi, nutq kamchiligiga ega bo'lgan bolalar nuqsonlarini tasniflash, korrektsiyalash, maxsus adabiyotlarni taxlil etish, bolalarni nutq nuqsonlarini bartaraf etish uchun didaktik materiallarni tanlash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

- talaba korreksion pedagogik jarayonni nazariy-amaliy taxlil etish,

ta'limni tashkil etish shakllari, usullarini amalda samarali qo'llash, ota-onalar bilan ishlash, rivojlanishida nuqsoni mavjud bolalar ta'lim-tarbiya nazariyasini amalda qo'llash malakalariga ega bo'lishi shart.

“Logopediya”
FANI BO‘YICHA savollari

1. Yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etish usullari
2. Dislaliya sabablari va ularni namoyon bo'lishi.
3. Ochiq rinolaliya, sabablari va namoyon bo'lishi.
4. Yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etish usullari
5. Sistemali nutq buzilishlariga ta'rif bering.
6. Sistemali nutq buzilishlarida grammatik xatolar ustida ishlash.
7. Yozma nutq buzilishlari, belgilari.
8. Mexanik dislaliya va uning sabablari.
9. Psevdobulbar dizartriya va uning namoyon bo'lishi.
10. Dislaliyani bartaraf etish usullari.
11. Yopiq rinolaliya, sabablari va namoyon bo'lishi.
12. Psevdobulbar dizartiyaning asosiy klinik belgilari.
13. Yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etish usullari
14. Psevdobulbar dizartriya tasnifi.
15. Funksional dislaliya va uning sabablari.
16. Aralash rinolaliya, sabablari va namoyon bo'lishi.
17. Sigmatizm va uni turlari, belgilari.
18. Mator alaliya va uning belgilari.
19. Dislaliya turlari (sigmatizm va uning ko'rinishlari).
20. Dizartiriya, sabablari va shakllari.
21. Rinolaliya va uni shakllariga tasnif bering.
22. Sensor alaliya va uning belgilari.
23. Rotasizm va uning ko'rinishlari qanday namoyon bo'ladi.
24. Bulbar dizartiriya va uning namoyon bo'lishi.
25. O'qish buzilishini belgilarini bayon qiling
26. Dizartiriya shakllari va belgilari
27. Rotasizm va uning ko'rinishlari.
28. Ochiq va yopiq rinolaliya namoyon bo'lishi.
29. Bolalarda yozma nutq buzilishini xususiyatlari.
30. Yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etish usullari.
31. Bolalar ovozi o'ziga xos xususiyatlari.
32. Mexanik dislaliya va uning sabablari.
33. Motor va sensor alaliya buzilish belgilari.
34. Mator va sensor alaliyaga ta'rif bering
35. Dislaliya shakllari.
36. Dislaliya turlari (sigmatizm va uning ko'rinishlari).
37. Rinolaliya va rinafoniyaga ta'rif bering

38. Tug'ma tanglay yorug'liklari bola rivojlanishiga ta'siri
39. Psevdobulbar dizartriya ovoz va nutq tempi haqida
40. Rotasizm va uning ko'rinishlariga tasnif bering.
41. Afaziya shakllari, belgilariga tasnif bering.
42. Rinolaliyada nutqni o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat
43. Sigmatizm va uni shakllari.
44. Motor afaziya kelib chiqish sabablari, belgilari, namoyon bo'lishi.
45. Dizartriya va anartriya haxo bering.
46. Dislaliya turlarini yoritib.
47. Alaliya kelib chiqish sabablari va shakllari.
48. Fonematik idrokni tovush talaffuziga bog'liq tomonini izoxlang.
49. Ochiq va yopiq rinolalaiya.
50. Fonetik -fonematik nutq buzilishlarini izoxlang
51. Dizartriya namoyon bo'lishi.
52. Rinolaliya sabablari va shakllari.
53. Afaziyada nutq buzilishini izohlang.
54. Alaliyani turli variantdagi klassifikasiyasini aytib bering. Asosiy formasiga qisqacha xarakteristika Bering
55. Dizartriya klassifikasiyasi. Dizartriyaning asosiy formalarini ayting va ularni harakterlab Bering
56. Rinolaliyani o'rganish tarixidan qisqacha ma'lumotlar va rinolalik bolalarga ko'rsatiladigan logopedik yordamni aytib bering.
57. Til orqa tovushlarini buzilishini bartaraf etish usullari.
58. Tovush talaffuzlarini bartaraf etish bosqichlari va ularning vazifalari.
59. Dizartriya sabablari, tasnifi
60. Rinolaliyada nutqning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat
61. Sistemali nutq buzilishida so'z boyligining kambag'alligiga ta'rif bering.
62. Organik va funksional rinolaliyani farqini tushuntiring.
63. Yozma nutq buzilishi begilari.
64. Dislaliyani ta'riflab bering. Dislaliyani keltirib chiqaruvchi sabablarni ayting.
65. Afaziya va uni belgilariga tar'if bering.
66. Progeniya va prognatiyaga tasnif bering.
67. Mutasiya nima? Patologik mutasiya qanday namoyon bo'ladi?
68. Dizartriya klassifikasiyasi nima.
69. Dizartriyaning asosiy formalarini ayting va ularni xarakterlab bering.
70. Alaliya turlari va belgilari.
71. Pirikuslar va ularning turlari, qanday tovushlar talaffuzidagi kamchiliklarga sabab bo'ladi?
72. Sensor alaliyaning buzilish sabablari, mexanizmi, simptomatikasi.
73. Rinolaliyada artikulyasion apparat tuzilishidagi kamchiliklar.
74. Rotatizm va uni belgilariga tasnif bering.
75. Alalik bolalar nutqini xususiyatlariga tasnif bering..
76. Til orqa (k, g, x), chuqur til orqa (q, g') tovushlari, kamchiliklari

sabablarini yoriting

77. Rinolaliya turlari va bartaraf etish usullariga tasnif bering.
78. O'qish buzilishlari belgilariga tasnif bering.
79. Dislaliya turlari va sabablariga tasnif bering.
80. Alaliya nutq kamchiliklarni bayon qiling.
81. Dizartiriya nutq kamchiligi va uning turlari.
82. Motor afaziyada logopedik ishlar yo'nalishlari.
83. Ochiq rinolalaiya haqida ma'lumot bering
84. Dislaliya tovushlar talaffuzidagi kamchiliklar
85. Dizartiriya va dislaliya kamchiliklarni qiyosiy tahlili.
86. Afaziya shakllarini ayting va har biriga qisqacha ta'rif bering.
87. Sensor alaliya sabablari va namoyon bo'lishini tasniflang.
88. Sigmatizm va uni turlariga ta'rif bering.
89. Alaliyaning tasnifini yoritib bering.
90. Alalik va dizatrik bolalar artikulyasion motorikasini (harakatini)

qiyoslang

91. Bolalarda afaziyaning namoyon bo'lishining o'ziga xos xususiyatlarini ochib bering.

92. Ochiq rinolalaiyani kelib chiqish sabablarini ko'rsating.
93. Motor afaziya kelib chiqish sabalari, belgilari, namoyon bo'lishi.
94. Chuqur til orqa tovushlarini nuqsonlarini bartaraf etish usullari
95. Yopiq rinolaliya sabablari va shakllari.
96. Sensor alaliyada nutq buzilishi belgilari.
97. Organik yoki mexanik dislaliya va uning namoyon bo'lishi.
98. Bolalarda og'zaki nutq kamchiliklarini bartaraf etish.
99. Bolalarda yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etish.
100. Dizartiriya va anartiriya tushunchalari va uning shakllari.
96. Motor va sensor alaliyaga ta'rif bering va turlarini yozing.
97. Duduqlanishni kelib chiqish sabab va belgilari haqida olimlarning

qarashlari.

98. Duduqlanish nutq kamchiligiga haqida ma'lumot.
99. Duduqlanishda nafas buzilishi va ovoz paychalari apparatidagi tortishish

belgilari.

100. Bolalarda nutq rivojlanishi jarayonida lug'at boyligini oshib borishi.
101. Duduqlanishni paydo bo'lishi haqida olimlarning nazariy qarashlari

haqidagi fikrlarini yoritib.

102. Hiqildoqda organik kasalliklari bor bolalarni psixik va nutqiy rivojlanishlarining o'ziga hosligi

103. Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik ishni rejalashtirish

104. Duduqlanishni kelib chiqishiga ko'ra moyillik sabablariga nimalar kiradi?

105. Duduqlanishning tonik va klonik turlarini yoritib bering.
106. Bolalarda duduqlanishni namoyon bo'lishi va nutqiy buzilish belgilarini

yoriting.

107. Duduqlanishda muskul pay tortishishi oqibatida ro'y beradigan turlari.

108. Rotatsizm va uni bartaraf etish usullari

109. Duduqlanuchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik ish tizimi.

110. Aralash duduqlanishning kelib chiqish sabablarini izohlang.

111. Til orqa (K,G) tovushlarida talaffuzi buzilish belgilari va uni bartaraf etish usullari.

112. Duduqlanish alomatlari haqida olimlarning fikrlarini izohlang.

113. Duduqlanish – bu nutqiy muloqotni buzilishi ekanligini izohlab bering.

114. Duduqlanish mexanizmini fiziologik yondoshuv nuqtayi nazaridan ochib bering.

115. Dizartrik va Duduqlanuvchi bolalardagi nutqiy buzilishlarga qiyosiy tarif bering.

116. Sigmatizm va uni turlarga ta'rif bering va uni bartaraf etish usullarini ko'rsating.

117. Duduqlanuvchini o'z nutqiga nisbatan munosabati bo'yicha uchta darajalariga tarif bering.

118. Duduqlanuvchilarda psixofiziologik buzilish belgilarini xususiyatlarini yoriting.

119. Duduqlanuvchilarni ko'rikdan o'tkazish ishlarini mazmunini izohlab bering.

120. Tovushlar talaffuzidagi kamchiliklarga ta'rif bering.

121. Duduqlanuvchi bolalarda nutqiy muloqotni buzilish belgilari va uni bartaraf etish usullari.

122. Duduqlanuvchi va rinolalik bolalar nutqini xususiyatlarini qiyosiy taqqoslang.

123. Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanish nutq nuqsonlarini bartaraf etish bo'yicha tadqiqotchilarni fikrlarini yoriting.

124. "R" tovushi talaffuzidagi kamchiliklarni belgilari va nutqda hosil qilish, mustahkamlashda olib boriladigan logopedik ish usullari.

125. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik ishlarga ta'rif bering.

126. Dizartriyani kelib chiqish sabablari va nutqiy buzilish asoratlari yoriting.

127. Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalarni sabablari, belgilari va olib boriladigan logopedik ish usullari.

128. Duduqlanuvchilar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarda sistemalilik va izchillik tamoyillari qo'llanilish usullari.

129. Duduqlanuvchi bolalarda nutqiy muloqotni buzilish belgilariga ta'rif bering.

130. Til orqa tovushlarini talaffuz buzilishlarini xususiyatlari va nutqiy talaffuzda hosil hosil, mustahkamlashni logopedik usullari.

131. Duduqlanuvchilar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarga talablar.

132. Duduqlanuvchi bolalar nutqini tasnifi va uning belgilari.
133. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarda onglilik va faollik didaktik tamoyilini qo'llanilishi.
134. Duduqlanuvchi bolalarda nutqni ravonligi, tempi va ohangdorlik tomondan buzilish belgilari va bartaraf etish usullari.
135. "S" va "Sh" tovushlarini talaffuzini nutqda hosil qilish va mustahkamlashda qo'llaniladigan logopedik usullarga ta'rif bering.
136. Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalarda duqdiqlanishni bartaraf etish usullari.
137. Maktab yoshdagi duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan ishlar.
138. Duduqlanuvchilardagi ruhiy xususiyatlar va ularni belgilari.
139. Ta'lim muassasasida duduqlanuvchilar olib boriladigan logopedik ishlarni maqsadi va ishni samarali tashkil etish usullari.
140. "R" va "L" tovushlarini talaffuzini buzilish belgilari va nutqiy talaffuzda to'g'ri talaffuzini hosil qilish, mustahkamlashni logopedik usullari.
141. Duduqlanuvchi o'smir va kattalar bilan olib boriladigan logopedik ish usullari.
142. Duduqlanuvchi bolalarda nutqiy nuqsonlarni bartaraf etishda logoritmik mashqlarni qo'llash usullari.
143. Dizartriyani kelib chiqish sabablari va nutqiy buzilish belgilariga ta'rif bering.
144. Duduqlanishni bola shaxsini rivojlanishiga ta'siri va belgilariga izoh bering.
145. Duduqlanishda nutqiy muloqotni buzilishi va uni nutqni rivojlanishiga ta'siri, belgilari.
146. Rinolaliyani kelib chiqish sabablari va nutqiy talaffuzni buzilish belgilari.
147. Bolalarda duduqlanishni bartaraf etishda logopedik o'yin usullarini qo'llashni korreksion ahamiyatini tushintiring.
148. Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni kelib chiqish sabablarini asoslab bering.
149. Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalarda psixofiziologik xususiyatlarni buzilishini namoyon bo'lishi.
150. Duduqlanuvchi bolalarda olib boriladigan kompleks logopedik ishlar.
151. Dislaliya ta'rifi uning turlari.
152. Duduqlanuvchi bolalar bilan individual yondashish asosida logopedik mashg'ulotlarni olib borish usullari.
153. Maktabgacha yoshdagi va maktab yoshidagi duduqlanuvchi bolalarda olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarga qiyosiy baho bering.
154. Duduqlanish mexanizmini fiziologik yondoshuv nuqtayi nazaridan ochib bering.
155. Duduqlanishda nutq buzilishini bartaraf etishda o'yin va logoritmik metodlarini qo'llash.
156. Alaliya sabablari va nutqiy buzilish belgilariga ta'rif bering.

157. Duduqlanishni bartaraf etishda psixoterapiya usullarini qo'llash asoslari.
158. Duduqlanish mexanizmlarining psixologik va psixolingvistik jihatlarini yoriting
159. Afaziyani sabablari va nutqiy buzilish belgilarini va turlarini yoriting.
160. Maktabgacha tarbiya yoshidagi duduqlanuvchi bolalarda duduqlanishni bartaraf etishdagi N.A. Vlasova va Ye.F. Rau metodikasini yoritib bering.
161. Duduqlanuvchi bolalarni ko'rikdan o'tkazishda kompleks yondashish usullarini yoriting.
162. Dislaliya sabablari va tovush talaffuzi buzilishi belgilariga ta'rif bering.
163. Duduqlanishni kelib chiqishida lokal pay tortishishlarni ta'siri.
164. Maktab yoshidagi duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarning o'ziga xos xususiyatlarini ayting.
165. Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalarda 2- 4 yoshlarda duduqlanishni paydo bo'lishi va namoyon bo'lish sabablari hamda belgilarini asoslab bering.
166. Psixoterapiyaning vazifalari va duduqlanuvchilar bilan olib boriladigan logopedik ishda qo'llash usullari.
167. O'smirlar va kattalardagi duduqlanishni bartaraf etish metodlarini yoriting.
168. Motor alaliya sabablari va nutqiy buzilish belgilariga ta'rif bering.
169. Duduqlanuvchi bolalarda logopedik ishni tashkil etish va mashg'ulotlarni olib borish usullari.
170. Motor alalaiya sensor alaliya sabablari va belgilariga ta'rif bering.
171. Turli yoshdagi kishilarda duduqlanishni bartaraf etishdagi psixoterapiya turlarini qo'llashga ta'rif bering.
172. Nutq nuqsonliklarini bolani shaxsiga va nutqiu muloqotiga ta'siriga ta'rif bering.
173. Maktabgacha tarbiya yoshidagi duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik mashg'ulotlarning hozirgi zamon metodikalarini tavsiflab bering.
174. Duduqlanish nuqsonligini kelib chiqishida lokal buzilishlar va muskul pay tortishish belgilari.
175. O'smir va katta yoshdagi kishilarda duduqlanishni namoyon bo'lishi va bartaraf etishda kompleks davolov usullari.
176. Sigmatizm turlariga ta'rif bering.
177. Maktab yoshdagi duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan ishlarda logoped va o'qituvchining hamkorlik ishlari.
178. Duduqlanuvchi bolalarda harakterni buzilish belgilarini yoriting.
179. Dizartriya nutq nuqsonligini tasnifi.
180. Ta'lim muassasasida duduqlanuvchilar olib boriladigan logopedik ishlarni samarali tashkil etishda olib boriladigan ishlar.
181. Yozma nutq buzilishini sabablari va belgilariga ta'rif bering.
182. Disleksiya sabablari va belgilariga ta'rif bering va bartaraf etish yo'llarini ko'rsating.

183. Duduqlanishda nutqiy muloqotni buzilishini bartaraf etishda psixoterapiyaning o'рни.

184. Disgrafiya sabablari va belgilarini va uni bartaraf etish usullarini ko'rsating.

185. Duduqlanuvchilarda olib boriladigan logopedik ishlarni tashkil etishni didaktik asoslari.

186. Duduqlanuvchilarni ko'rikdan o'tkazish vazifalari va tekshirish uchun ko'rgazmalar.

187. Til orqa tovushlari ("K", "G") talaffuz buzilishini belgilari va nutqda hosil qilish, mustahkamlash usullari.

188. Maktab yoshidagi duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan logopedik ish usullari.

189. Duduqlanuvchi bolalar bilan olib boriladigan davolash-sog'lomlashtirish ishlarining asosiy shakl va vazifalarini yoritib bering

190. Dislaliyani bartaraf etishda logopedik ta'sir etish usullariga ta'rif bering

191. Duduqlanishda nutqiy muloqotni buzilishi va nutqni rivojlanishiga ta'siri.

192. Bolalarda duduqlanishni bartaraf etishda atroflicha yondashish usullari.

193. Rinolaliya sabablari va nutqiy talaffuzni buzilish belgilari.

194. Chuqur til orqa tovushlari ("Q", "G", "X") talaffuz buzilishini belgilari va nutqda hosil qilish, mustahkamlash usullari.

195. Sirg'aluvchi va sonor tovushlar talaffuzi buzilishini belgilari va nutqda hosil qilish, mustahkamlash usullari.

196. Logoped shaxsini ta'riflang.

197. Nutq tempining buzilishi bradilaliya, taxilaliya tushunchalarini yoritib.

198. Nutq buzilishining patogenezi, klinikasiga ta'rif bering.

199. Taxilaliya va bradilaliya haqida tushuncha, ularning bir-biridan farqi.

200. Nutq tempi buzilgan bolalar bilan olib boriladigan logopedik ishlar mazmuni.

Asosiy va qo'shimha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Ayupova M.Yu. Logopediya. O'zbekiston faylasuflar Milliy jamiyati. T.: 2007, 2011 y.

2. Logopediya. (pod red. A.S.Volkovoy). M.: Vldos. 2003 g.

3. Muminova L., Ayupova M. Logopediya. T.: O'qituvchi 1993 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy taxlil, qat'iy tartib – intizom va shaxsiy javobgarlik – xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollarga bag'ishlangan majlisdagi O'zbekiston respublikasi prezidentining nutqi. //Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, № 11.

2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. O'zbekiston 2017.

3. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston 2016.

4. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2017—2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakat strategiyasi. 7 yanvar 2017 yil

5. Shomaxmudova R.Sh., Mo'minova L.R. Bolalar nutqidagi nuqsonlar va ularni bartaraf etish. O'qituvchi. T.: 1993 y.

“Maxsus pedagogika va psixologiya”

Talabalarni maxsus pedagogika (logopediya) muammolari bo'yicha kasbiy-amaliy ko'nikmalarini shakllantirish, nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalar bilan logopedik mashg'ulotlarni loyihalashtirish, rejalashtirish va tashkil etish ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha nazariy va amaliy bilim, konikma hamda malakalarni shakllantirishdir.

Talabalarni tomonidan nutqiy nuqsonga ega bo'lgan bolalar bilan yakka va guruhli mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha nazariy va metodik ahamiyatga ega bo'lgan ko'nikmalarni egallashlarini ta'minlash; maktabgacha ta'lim muassasalari, umumta'lim maktablarining logopedik guruhlari, reabilitatsiya markazlarida bolalar bilan individual ishlarni tashkil etish bilan tanishtirish; nutqiy nuqson tuzilishini tahlil qilish va etakchi nuqsonni aniqlashga o'rgatish; yakka va guruhli ishlarni rejalashtirish asoslari, bolalar bilan yakka va guruhli logopedik mashg'ulotlar modellarini yaratish va sinovdan o'tkazishga o'rgatish. Maxsus yordamga muhtoj bolalarga differensial va integratsiyalashgan ta'limni tashkil etish. Maxsus pedagogika (Mutaxassislikka kirish) fanining maqsadi va vazifalari. Jismoniy yoki ruhiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar bilan olib boriladigan korreksion, kompensatsiya, adaptatsiya, reabilitatsiya ishlari. Maxsus pedagogika (mutaxassislikka kirish) fanining yo'nalishlari. Maxsus yordamga muhtoj bolalar toifalari. Maxsus yordamga muhtoj bolalar uchun tashkil etilgan muassasalar tavsifi. Tafakkur haqida tushuncha. Tafakkur va hissiy bilish. Tafakkur va predmetli amaliy faoliyati. Fikrlash jarayonlari. Muammoli vaziyat va masala yechish. Tafakkur turlari. Nazariy va imperik tafakkur xususiyatlari. Amaliy va nazariy intellekt. Tafakkur dinamikligi va motivasiyasining buzilishi. Tafakkur turlari, shakllari jarayonlarning noto'g'ri, nuqsonning rivojlanishi. Uning oldini olish masalalari. Maxsus maktablarda tafakkurning korreksiyalash imkoniyatlari. Tafakkurni tekshirish metodlari: to'rtinchisi ortiqcha, kesma suratlar, Veksler metodikasi va h.k.

Nutq tafakkur quroli sifatida. Ontogenezda va filogenezda nutqning ko'rinishi, shakllanishi namoyon bo'lib borishi. Asab jarayonlarining nutq shakllanishiga bevosita ta'siri. Artikulyasiya apparat harakatchanligini rivojlantirish. Monologik, dialogik nutqini rivojlantirishda daktil nutqining o'rni. Og'zaki va yozma nutqning o'ziga xos tomonlarini o'rganadi.

“Maxsus pedagogika va psixologiya”

FANI BO‘YICHA savollari

1. Maxsus pedagogika (Mutaxassislikka kirish)ning umumiy masalalari.
2. Maxsus yordamga muhtoj bolalarga differensial va integratsiyalashgan ta’limni tashkil etish.
3. Maxsus pedagogika (Mutaxassislikka kirish) fanining maqsadi va vazifalari. Rivojlanishida nuqsoni bo‘lgan bolalar bilan olib boriladigan korreksion, kompensatsiya, adaptatsiya, rehabilitatsiya ishlari.
4. Maxsus pedagogika (mutaxassislikka kirish) fanining yo‘nalishlari.
5. Maxsus yordamga muhtoj bolalar toifalari.
6. Maxsus yordamga muhtoj bolalar uchun tashkil etilgan muassasalar tavsifi.
7. Og‘ir nutq nuqsonli bolalar.
8. Og‘ir nutq nuqsonlariga ega bo‘lgan bolalar.
9. Og‘ir nutq nuqsonlarining kelib chiqish sabablari.
10. Harakat – tayanch a’zolari jarohatlangan bolalar.
11. Harakat tayanch a’zolari jarohatlangan bolalar.
12. Harakat tayanch a’zolari jarohatlarning kelib chiqish sabablari.
13. Tiflopedagogika modulining predmeti va metodlari.
14. Tiflopedagogika modulining nazariy asoslari.
15. Chet el va Rossiya tiflopedagogikasining rivojlanish bosqichlari.
16. O‘zbekistonda ko‘rishida nuqsoni bo‘lgan bolalar ta’lim–tarbiya jarayonini takomillashuvi.
17. Ko‘rishida nuqsoni bo‘lgan bolalarni o‘qitish va tarbiyalashning qonuniyatlarini o‘rganadigan fan.
18. Tiflopedagogikaning maqsad va vazifalari, boshqa fanlar bilan bog‘liqligi. Tiflopedagogikaning o‘rganish muammolari.
19. Tiflodidaktika.
20. Ko‘rishida nuqsoni bo‘lgan bolalar ta’limining tashkiliy shakllari.
21. Fan asoslariga o‘qitish metodlarining tasnifi. Ta’lim metodlari.
22. Ko‘rishida nuqsoni bo‘lgan bolalar ta’limida umumiy va maxsus metodlarini qo‘llash shartlari.
23. Ta’limning og‘zaki, ko‘rgazmali va amaliy metodlari.
24. Ko‘rishida nuqsoni bo‘lgan bolalar ta’limni tashkil etish shakli sifatida – dars.
25. Sinf dars tizimini yaratilishi.
26. Darsga qo‘yiladigan talablar: didaktik, gigiyenik, psixologik, tashkiliy, tarbiyaviy.
27. O‘qituvchining darsga tayyorgarligi.
28. Dars tiplari va turlari.
29. Darsni tahlil qilish mexanizmi.
30. Ta’limning tashkil etishning boshqa shakllari: sinfdan tashqari ishlar, fakultativ darslar, uyga vazifa.
31. Ko‘zi ojiz va zaif ko‘ruvchi bolalar maktabida dars xususiyatlari.

32. Differensial yondashuv.
33. Ta'limda yakka xususiyatlari hisobga olish.
34. Darsning korreksion kompensator yo'nalganligi hisobga olish.
35. Dars samaradorligini oshirish yo'llari.
36. Ko'zi ojiz va zaif ko'ruvchi bolalar bilimi, malaka va ko'nikmalarini baholash.
37. Tiflotexnika tarixi, mohiyati, maqsad va vazifalari.
38. Tiflotexnika tarixi, mohiyati, maqsad va vazifalari.
39. Pedagogik tiflotexnika vositalarining tavsifi.
40. Ko'zi ojiz bolalarni o'qitish vositalari.
41. Ko'rish analizatorining buzilgan funksiyalarini kompensatsiyalash uchun yaratilgan tiflotexnik vositalar.
42. Baryl tizimini yaratilish tarixi. L. Brayl va uning olti nuqtali shrifti.
43. Baryl tizimi kombinatsiyalari va uni yozishga o'rgatish, o'qish texnikasi.
44. Ko'r bolalar uchun yozuv tizimi.
45. Brayl shriftida yozish uchun asbob-uskunalar tavsifi.
46. Surdopedagogikaning predmeti va metodlari.
47. Surdopedagogika fanining boshqa fanlar bilan aloqasi.
48. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning tibbiy-pedagogik tasnifi.
49. Kar va zaif eshituvchi bolalarning ta'lim-tarbiyasida pedagogik tasnifning ahamiyati.
50. Eshitishida nuqsoni bo'lgan shaxslarning ta'lim tizimi.
51. Kar bolalarni o'qitish jarayoni.
52. Kar bolalarni o'qitish jarayoni. 'qitish jarayoni ta'limiy, tarbiyaviy, korreksion-rivojlantiruvchi vazifalari. ar bolalar maktabida o'qitish jarayonining xususiyatlari. O'qitish mazmuni. O'quv reja va dasturlar.
53. Kar bolalar maktabida ta'lim tamoyillari va metodlari.
54. Didaktik tamoyillarning umumiy tavsifnomasi va ularni karlar maktabida amalga oshirilishi.
55. Maxsus tamoyillar: fan asoslari va so'zli nutqni egallash jarayonlarini birdamligi.
56. Nutqni muomala sifatida shakllantirilishi, korreksion yo'nalish tamoyillari.
57. Kar bolalar maktabida ta'lim metodlarini amalga oshirishning xususiyatlari. Ta'lim metodlarining tasnifi. Ular birikmasining imkoniyatlari.
58. O'qitishda so'zlashuv metodlarning yetakchi roli, ularni ko'rgazmali va amaliy metodlar bilan birgalikda olib borilishi.
59. Oligofrenopedagogikaning predmeti, maqsad va vazifalari.
60. Davlatimizning alohida yordamga muhtoj bolalarga bo'lgan e'tibori.
61. Aqli zaiflik darajalari. (MKB-10).
62. Oligofrenopedagogika fanining asosiy kategoriyalari: tarbiyalash, o'qitish, korreksiya, adaptatsiya.
63. Oligofrenopedagogika fanining nazariy asoslari.
64. Oligofrenopedagogika fanining boshqa fanlar bilan uzviy bog'liqligi.

65. Intellektual nuqsonga ega bo'lgan bolalar ta'lim – tarbiyasiga oid ilmiy – tadqiqot ishlari olib borgan olimlarning faoliyatlari haqida tushuncha berish.
66. Ta'lim jarayonining mazmun-mohiyati.
67. Ta'lim jarayoni dialektikasi, yaqin rivojlanish zonasini e'tiborga olish.
68. O'qitish jarayonining ta'limiy, korreksion-rivojlantiruvchi va tarbiyaviy vazifalari.
69. O'qitish jarayonining xususiyatlari.
70. O'qitish jarayonining psixologik asoslari.
71. Bilimlarni egallash jarayonining tuzilishi (idrok, tushunish, mustahkamlash, qo'llash).
72. O'quvchilarni yangi materialni idrok etishga tayyorlash.
73. Aqli zaif bolalarning rivojlanishi, ularni o'rganish, o'qitish va tarbiyalash obyekti sifatida.
74. Aqli zaif bolalarni o'rganish va ularga yordamni tashkil etish masalalari.
75. Aqli zaif bolalarni o'qitish va milliy istiqlol ruhida tarbiyalashda ijtimoiy pedagogik omillar.
76. Aqli zaiflikning mohiyatini tushunishdagi asosiy yo'nalishlar.
77. Aqli zaif bolalar tasnifi hamda uning aqli zaif bolalar uchun maxsus muassasalarni differensiatsiyalashdagi ahamiyati.
78. Ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarining pedagogik tasnifi.
79. Intellektual kamchiligi bo'lgan shaxslarda ta'limning mazmun va mohiyati.
80. Ixtisoslashtirilgan maktabda ta'lim metodlarini amalga oshirishning xususiyatlari.
81. Ixtisoslashtirilgan maktabda o'quv dasturlar. O'quv reja.
82. Ta'limning korreksion-rivojlantiruvchi, amaliy yo'nalganligi.
83. Metodlarni tanlashning o'quv predmetining xususiyatlari, o'quvchilar tarkibi, didaktik vazifalarga bog'liqligi.
84. Ixtisoslashtirilgan maktabda o'quv-bilish faoliyatini tashkil qilish va amalga oshirish xususiyatlari.
85. Tiflopsixologiya modulining predmeti, maqsadi va vazifalari.
86. Ko'rish nuqsoniga ega shaxslarning ruhiy xususiyatlari.
87. Ko'ruv funksiyasi nuqsonining jismoniy rivojlanishiga ta'siri.
88. Tiflopsixologiya predmeti.
89. Ko'zi ojizlik va zaif ko'rishdagi uchraydigan nuqsonlar.
90. Ko'ruv nuqsonining yuzaga kelish vaqtining ahamiyati.
91. Tiflopsixologiya moduli vazifalari va boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Tiflopsixologik tadqiqotlarga kompleks yondashish.
92. Tiflopsixologik tadqiqotlarning tarixiy tamoyillari.
93. Ko'ruv analizatorining chuqur buzilishida psixikaning rivojlanishi.
94. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar sezgi va idrokining o'ziga xosligi.
95. Ko'r va zaif ko'ruvchilarning sezgisi.

96. Ko'zi ojizlik va zaif ko'rish sharoitida shaxsning sensor shakllanishdagi o'zgarishlar.
97. Ko'rish nuqsonida asosiy psixofiziologik qonuniyatlarni namoyon bo'lish xususiyatlari.
98. Sezgi turlari va ko'zi ojizlar hayot faoliyatidagi o'rni.
99. Teri va harakat analizatorlarining faoliyati.
100. Qisman ko'zi ojizlar va zaif ko'ruvchilar sezgi xususiyatlari va uni o'quv faoliyatida qo'llash.
101. Ovoz ustida ishlash uchun nutqiy material tanlash.
102. Ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalarning taktil va kinestetik sezgilari.
103. Ko'rish nuqsonida idrok turlari va mexanizmlari.
104. Analizatorlarning birgalikdagi faoliyati.
105. Ko'rish va teri taktil idrokining o'xshash tomonlari, ko'r va zaif ko'ruvchilarning ko'ruv idroki xususiyatlari.
106. Ko'ruv idroki tezligi.
107. Binokulyar ko'ruvning ahamiyati.
108. Zaif ko'ruvchilarda ko'ruv obrazini hosil bo'lish jarayoni.
109. Ko'zi ojizlarning relyef-shriftini o'qish va yozish jarayoni.
110. Tekshirishning uch asosiy bosqichi.
111. Atrof-olamni idrok qilish.
112. Ko'zi ojizlar faoliyatida teri-taktilning ahamiyati.
113. Mavzu. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar diqqati va xotirasining o'ziga xosligi.
114. Ko'rishda nuqsoni bo'lgan bolalarning xotira obrazlarining asosiy xususiyatlari.
115. Ko'ruv nuqsonli shaxslar tasavvurining fragmentarligi.
116. Ko'r va zaif ko'ruvchilarning xotira obrazlarining yetarli darajada umumlashganlik xususiyatlari.
117. Tasavvur verballigi.
118. Ko'r va zaif ko'ruvchilar xotirasining o'ziga xos xususiyatlari.
119. Tasavvur va xotiralar saqlanishning ko'ruv o'tkirligiga bog'liqligi.
120. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar nutqi va tafakkur jarayonlarining o'ziga xosligi.
121. Tafakkur va ko'zi ojizlikni kompensatsiya qilishdagi o'rni.
122. Ko'zi ojizlik va zaif ko'rishda analiz va operatsiyalarini bajarish xususiyatlari.
123. Solishtirish operatsiyalarini bajarishdagi qiyinchilik sabablari.
124. Ko'zi ojizlik va zaif ko'rishda tafakkur differentsiatsiyasi.
125. Ko'rishda nuqsoni bo'lgan bolalarda tushuncha shakllanish xususiyatlari.
126. Nutq va uning mexanizmlari haqida umumiy tushuncha.
127. Ko'rish nuqsoniga ega shaxslar nutqining o'ziga xosligi.

128. Ko'rish nuqsoniga ega shaxslar muloqotining nutqiy bo'lmagan vositalarini rivojlanishi.
129. Ko'rish nuqsonlarida shaxs va shaxslararo munosabat xususiyatlari.
130. Ko'zi ojizlikda shaxs faoliyati.
131. Ko'ruv funksiyasining chuqur buzilishida shaxs faoliyatining pasayishi, uning sabablari.
132. Ijtimoiy munosabatlarni ko'rishda ko'ruv funksiyasining chuqur buzilishga ega shaxslarning qiyinchiliklari.
133. Ko'rishda nuqsoni bo'lgan bolalarning shaxslararo munosabatlari. Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarning shaxslararo munosabatlari. O'rta va yuqori maktab yoshidagi bolalarning shaxslararo munosabatlari.
134. Ko'rish nuqsoniga ega bolalarning psixik rivojlanishida korreksiya va kompensatsiya.
135. Nuqson va kompensatsiya haqida tushuncha. Tug'ma va orttirilgan nuqsonlar.
136. Birlamchi va ikkilamchi nuqsonlar kompensatsiyasi.
137. Kompensatsiyaning fiziologik asoslari va tamoyillari.
138. Kompensatsiyaning biologik va ijtimoiy omillari.
139. Ko'r va zaif ko'ruvchi bolalarning psixik rivojlanishida korreksiya va kompensatsiyaning o'ziga xos xususiyatlari.
140. Ko'rishda nuqsoni bo'lgan bolalar bilan olib boriladigan psixokorreksion tadbirlar.
141. Korreksion maqsadlarni qo'yish.
142. Ko'zi ojiz bolalar bilan olib boriladigan psixologik korreksiya tamoyillari.
143. Surdopsixologiya modulining predmeti, maqsadi va vazifalari.
144. Surdopsixologiya – maxsus psixologiya bir tarmog'i.
145. Surdopsixologiya alohida fan sifatida taraqqiy etishi.
146. Surdopsixologiya predmeti.
147. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning ruhiy rivojlanishi qonuniyatlari.
148. Surdopsixologiya fan sifatida taraqqiy etishida olimlarning nuqsonli bolalarning tibbiy-pedagogik tasnifini ishlab chiqishning ahamiyati (F.A.Rau, L.V.Neyman, R.M.Boskis) surdopsixologiya vazifalari.
149. Eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslarning sezgi va idrok xususiyatlari.
150. Eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslarning sezgi va idrok xususiyatlari.
151. Bilishda sezgilarning o'rni. Bilish bosqichlari.
152. Normal va nuqsonli bolalarning sezgi va idrok xususiyatlari.
153. Sezgi va idrokning shaxs kamolatidagi o'rni.
154. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar idrokining torligi, yuzakiligi, fragmentarligi.
155. Sezgi va idrokning psixofizikasi.
156. Eshitish va ko'rish sezgilarining asosiy mezonlari.

157. Eshitishida nuqsoni bo'lgan shaxslarning diqqat va xotira xususiyatlari.
158. Normal va eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar diqqatini umumiy va maxsus rivojlantirish.
159. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning ixtiyorsiz diqqatini jalb qilishga o'rgatish shart-sharoitlari.
160. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarni o'qitishda va rivojlantirishda ixtiyoriy diqqatini rivojlantirish.
161. Diqqatning asosiy xususiyatlarini shakllantirishning o'ziga xosligi.
162. Turli faoliyatlarda diqqatni jalb qilish kabilarni tarbiyalash.
163. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning eshituv diqqatini rivojlantirish.
164. Kuzatuvchanlik, diqqatni bir joyga jamlay olish shaxsiy xususiyat sifatida.
165. Xotira haqida tushuncha berish.
166. Xotira turlari. Xotira jarayonlari: xotira psixologiyasi va qonuniyatlari. Xotiraning yakka psixologik farqlari.
167. Diqqat va xotira. Shaxs va xotira.
168. Xotira va faoliyat.
169. Normal va eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar xotira xususiyatlari.
170. Eshitishida nuqsoni bo'lgan shaxslarning tafakkur xususiyatlari.
171. Tafakkur haqida tushuncha.
172. Tafakkur va hissiy bilish. Tafakkur va predmetli amaliy faoliyati.
173. Fikrlash jarayonlari. Muammoli vaziyat va masala yechish.
174. Tafakkur turlari.
175. Nazariy va imperik tafakkur xususiyatlari. Amaliy va nazariy intellekt.
176. Tafakkur dinamikligi va motivasiyasining buzilishi.
177. Tafakkur turlari, shakllari jarayonlarning noto'g'ri, nuqsonning rivojlanishi.
178. Maxsus maktablarda tafakkurning korreksiyalash imkoniyatlari.
179. Tafakkurni tekshirish metodlari: to'rtinchi ortiqcha, kesma suratlar, Veksler metodikasi va h.k.
180. Eshitishida nuqsoni bo'lgan shaxslar nutqining o'ziga xos xususiyatlari.
181. Nutq tafakkur quroli sifatida.
182. Ontogenezda va filogenezda nutqning ko'rinishi, shakllanishi namoyon bo'lib borishi.
183. Asab jarayonlarining nutq shakllanishiga bevosita ta'siri.
184. Artikulyasiya apparat harakatchanligini rivojlantirish.
185. Monologik, dialogik nutqini rivojlantirishda daktil nutqining o'rni.
186. Og'zaki va yozma nutqning o'ziga xos tomonlari.
187. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning shaxsi va shaxslararo xususiyatlari.
188. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bola shaxsining shakllanishida jamoaning o'rni.
189. Kar va zaif o'quvchilarning atrofdagi o'rtoqlariga munosabati.
190. Karlarda intellektual, estetik, ma'naviy hislarni rivojlantirish, shaxs shakllanishida ularning roli.

191. Eshitishida nuqsoni bo'lgan shaxslarda iroda hislarining shakllanishida jamoaning o'rni.
192. Shaxs strukturasining psixologik xususiyatlari.
193. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning shaxs sifatida shakllanishini belgilovchi omillar.
194. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar rivojlanishining kompensator yo'llari.
195. Kompensator imkoniyatlar mobilizatsiyasi asosida shaxsning har tomonlama shakllanishi, karlik oqibatini bartaraf etish.
196. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxsining rivojlanishi.
197. Oligofrenopsixologiya fanining metodologik asoslari.
198. Oligofrenopsixologiya fanining predmeti, maqsad va vazifalari.
199. Oligofrenopsixologiya – maxsus psixologiya fanining bir qismi sifatida.
200. Aqliy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar psixik rivojlanishi qonuniyatlari. Oligofrenopsixologiya fanining metodlari, aqli zaif bolalar psixologiyasi fanining yuzaga kelish tarixi, turli fanlar bilan bog'liqligi.
201. Aqli zaiflik kelib chiqish sabablari.
202. Aqli zaiflik muammosining yuzaga kelishi, turli nazariy qarashlar, muammoli, to'g'ri tushunishning nazariy-amaliy ahamiyati.
203. Aqli zaif bolalarning rivojlanish xususiyatlari.
204. Murakkab nuqsonli aqli zaif bolalarning psixologik xususiyatlari.
205. Aqli zaif bolalar bilish jarayonlarining xususiyatlari.
206. Aqli zaif bolalar bilish jarayonlarining xususiyatlari.
207. Sezgi va idrok haqida umumiy tushuncha (turlari, xususiyatlari).
208. Ko'ruv idroki, eshituv idroki, tafakkur idroki, teri - taktil idroki.
209. Aqli zaif bolalarda sezgi va idrok rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.
210. Sust va tor idrok qilish, kuzatuvchanlik xususiyatlari.
211. Idrok qilish va sezgirlik qobiliyatining zaifligi.
212. Aqli zaif bolalar diqqatining o'ziga xos xususiyatlari.
213. Diqqat haqida tushuncha, turlari, xususiyatlari (ixtiyoriy va ixtiyorsiz diqqat, ixtiyoriydan so'nggi diqqat).
214. Diqqat hajmi, taqsimlanishi, turg'unligi, o'tishi.
215. Diqqatning fiziologik asosi.
216. Aqli zaif bolalar xotirasining o'ziga xos xususiyatlari.
217. Xotira haqida umumiy tushuncha (turlari, xususiyatlari).
218. Aqli zaif bolalarda xotira jarayonining o'ziga xos rivojlanishi.
219. Aqli zaif bolalarda ixtiyoriy va ixtiyorsiz xotira va uzoq muddatli xotiraning orqada rivojlanishi.
220. Aqli zaif bolalarda tafakkur buzilishlari.
221. Aqli zaif bolalarda tafakkur shakllari.
222. Aqli zaif bolalarda tafakkur turlari.
223. Aqli zaif bolalarda nutq rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.

224. Nutq haqida umumiy tushuncha, nutqning rivojlanish bosqichlari.
225. Aqli zaif bolalarda talaffuz kamchiliklari.
226. Nutqning sust suratda rivojlanishi.
227. Soʻz boyligining xususiyatlari.
228. Grammatik qurilish kamchiliklari.
229. Soʻz maʼnolarini yaxshi tushunmaslik.
230. Aqli zaif bolalarda ogʻzaki va yozma nutqning rivojlanishi.
231. Aqli zaif bolalarda nutq va faoliyatning oʻzaro bogʻliqligi, dialogik va monologik nutq.
232. Aqli zaif bolalar shaxsi va rivojlanish xususiyatlari.
233. Aqli zaif bolalar shaxsining rivojlanish xususiyatlari.
234. Shaxsga oid tushunchalarni tahlil qilish. Inson, kishi, individ, tushunchalari.
235. Shaxsning shakllanishda irsiy omillarning roli.
236. Shaxsning rivojlanishida atrof-muhitning tutgan oʻrni.
237. Shaxsning kamol topishida taʼlim-tarbiyaning ahamiyati.
238. Shaxsning shakllanishida bosh miya nuqsonlarining taʼsiri.
239. Shaxsning imkoniyatlari va qobiliyatlari.
240. Nuqsonli bolalar shaxsining ontogeneza shakllanishi.
241. Aqli zaif bolalarning shaxslararo munosabat xususiyatlari.
242. Psixologiyada shaxslararo munosabat masalasi.
243. Munosabat turlari, xususiyatlari.
244. Jamoaning tuzilish xususiyatlari.
245. Muloqot – kishilarning kichik, dastlabki, shartli, real, formal, noformal, referent guruhlarida amalga oshishi.
246. Muloqotlarning turli shakl va mazmunda boʻlishi.
247. Hissiy doira yuzasidan, qiziqishlar asosida, topshiriqlarni bajarish yoʻllari boʻyicha munosabatga kirishish.
248. Aqli zaif bolaning psixik rivojlanishida munosabatlarning ahamiyati.
249. Shaxslararo munosabatlarda orqada qolish, turgʻun boʻlmaslik holatlari. Qoʻzgʻaluvchan, tez xafa boʻluvchan xulqlari turgʻun boʻlmagan aqli zaif bolalarning munosabatlari.
250. Maxsus maktablarda bolalar orasida toʻgʻri munosabat shakllantirish tarbiyaviy ishlarning ajralmas qismlaridan biri ekanligi.
251. Aqli zaif oʻquvchilarning hissiy–irodaviy xususiyatlari.
252. Aqli zaif oʻquvchilarning faoliyat xususiyatlari.
253. Aqli zaif oʻquvchilar bilan olib boriladigan psixokorreksion ish turlari.
254. Aqli zaif oʻquvchilar bilan olib boriladigan psixokorreksion ish turlari, tamoyillari.
255. Ruhiy tiklash taʼrifi. Ruhiy tiklanish tamoyillari.
256. Ruhiy tiklash usullari.
257. Ruhiy tiklashning nazariy modellari.

258. Muammoli rivojlanish turlarining klassifikatsiyasi.
259. Maxsus ta'lim muassasalarida psixologik ko'rik qoidalari.
260. Maxsus ta'lim muassasalarida psixologning ish mazmuni.
261. Maxsus ta'lim muassasalarida psixodiagnostik ma'lumotlar.
262. Maxsus ta'lim muassasalarida psixologik xizmatni tashkil etish.
263. Psixologik xizmat yo'nalishlari.
264. Psixologik ko'rik tamoyillari.
265. Maktabgacha yoshdagi bolalarni psixologik tekshirish metodlari.
266. Korreksion ish tizimida tashxis markazlari va maxsus muassasalar hamkorligi.
267. Aqli zaif bolalarning ijtimoiy moslashuvi.
268. Maxsus yordamga muhtoj bolalarga differensial va integratsiyalashgan ta'lim.
269. Harakat tayanch a'zolari jarohatlarning kelib chiqish sabablari.
270. Tiflopedagogika modulining predmeti va metodlari. Tiflodidaktika.
271. Ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'limining tashkiliy shakllari.
272. Maxsus korreksion mashg'ulotlar.
273. Tiflotexnika tarixi, mohiyati, maqsad va vazifalari.
274. Baryl tizimi yaratilish tarixi va olti nuqtali brayl shrifti.
275. Ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar maktabida tarbiyaning mohiyati, maqsadi, vazifalari.
276. Surdopedagogikaning predmeti va metodlari.
277. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar tarbiyasining nazariy va amaliy asoslari.
278. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni oilada tarbiyalash.
279. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni kasbga yo'naltirish.
280. Oligofrenopedagogika predmeti maqsadi va vazifalari.
281. Intellektual kamchiligi bo'lgan shaxslarda ta'limning mazmun va mohiyati.
282. Intellektual kamchiligi bo'lgan bolalar uchun individual ta'lim dasturini tuzish.
283. Tarbiya turlari va ularni amalga oshirish yo'llari.
284. Ixtisoslashtirilgan maktabda sinf rahbarining faoliyati.
285. Tiflopsixologiya modulining predmeti, maqsadi va vazifalari.
286. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar sezgi va idrokining o'ziga xosligi.
287. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar xotira va diqqatining o'ziga xosligi.
288. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar tafakkurining o'ziga xosligi.
289. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar nutqi va muloqotining o'ziga xosligi.
290. Ko'rish nuqsonlarida shaxs va shaxslararo munosabat.
291. Ko'rish nuqsoniga ega bolalar rivojlanishida korreksiya va kompensatsiya.
292. Surdopsixologiya modulining predmeti, maqsadi va vazifalari.
293. Eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslarning sezgi va idrok xususiyatlar.
294. Eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslarning diqqat va xotira xususiyatlari.
295. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning tasavvur va hayol xususiyatlari.
296. Eshitishda nuqsoni bo'lgan shaxslarning tafakkur xususiyatlari.

297. Eshitishida nuqsoni bo'lgan shaxslar nutqining o'ziga xos xususiyatlari.
298. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning shaxs xususiyatlari.
299. Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning emotsional-iroda sferasining o'ziga xosligi.
300. Aqli zaif bolalarning psixologik rivojlanish xususiyatlari.
301. Aqli zaif bolalar idrokini tekshirish metodikalarini o'rganish va tahlil etish.
302. Aqli zaif bolalar idrokni eksperimental tekshirish.
303. Aqli zaif bolalarning diqqat va xotirasini tekshirish metodikalarini o'rganish va tahlil etish.
304. Aqli zaif bolalarning diqqat va xotirasini eksperimental tekshirish.
305. Aqli zaif bolalarning tafakkur va nutqini tekshirish metodikalarini o'rganish va tahlil etish.
306. Aqli zaif bolalar tafakkur va nutqini eksperimental tekshirish.
307. Aqli zaif bolalar shaxs rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlarini tekshirishning usul va uslublarini o'rganish va tahlil qilish.
308. Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi aqli zaif bolalarda o'zaro munosabatlarni o'rganish.
309. Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalarning o'z – o'zini baholash xususiyatlarini tekshirish.
310. Aqli zaif bolalarga psixologik-pedagogik tavsifnoma tuzish.
311. Aqli zaif bolalar ruhiyatidagi kamchiliklarni bartaraf etish usullari.

Asosiy adabiyotlar

1. Ayupova M.Yu. Logopediya. O'zbekiston faylasuflar Milliy jamiyati. T.: 2020 y.
2. Muzaffarova X.N. Maktabgacha logopediya. Jizzax.: "Ruhshona servis", 2021 y.
3. Akramova X.S. Defektologiya. Logopediya. Toshkent "Innovation-Ziyo":2023 yil

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 13 oktyabrdagi PQ-4860-sonli "Alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarga ta'lim-tarbiya berish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori (<https://lex.uz/ru/docs/5044711>).
2. A Coursebook on Scientific and Professional Writing for Speech-Language Pathology Hegde, M. N. (Mahabalagiri N.), 1941- author. San Diego, CA : Plural Publishing, Inc.; 2024
3. Yourganov G., Smith K.G, Fridriksson J., & Rorden C. (2020). Predicting the type of aphasia from brain damage measured by structural MRI. Cortex, 73, 203-215.
4. The handbook of language and speech disorders
Damico, Jack, 1952- editor.; Müller, Nicole; Ball, Martin J. (Martin John), editor. Hoboken, NJ : Wiley-Blackwell; 2021

Axborot manbalari

1. <https://unilibrary.uz>
2. [www. ziyonet.](http://www.ziyonet.uz)
3. <https://www.natlib.uz>
4. <https://lib.jdpu.uz/library>

BAHOLASH MEZONI

I. 60112700 - Maxsus pedagogika (Logopediya) yo‘nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o‘tkazish tartibi va baholash mezon

Bitiruvchi kurs talabalari Logopediya (Ovoz buzilishi. Dislaliya. Rinolaliya) Logopediya (Dizartriya. Sistimali nutq buzilishlari), Maxsus pedagogika va psixologiya fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko‘p variantli yozma shaklda o‘tkaziladi. **“Yozma”** variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

YDA yozma ish sinovlarini o‘tkazish uchun 1 soat 30 daqiqa vaqt beriladi.

Mutaxassislik fanlaridan Davlat Attestatsiyasi bo‘yicha umumiy o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 60 dan 100 ballgacha baholanadi.

- berilgan savolga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to‘g‘ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **17,1 - 20 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga to‘g‘ri javob yozilsa, savolning mazmuni to‘liq yoritilgan bo‘lsa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **14,1 - 17 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga og‘zaki javob noto‘g‘ri yoki yuzaki yozilgan bo‘lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to‘liq yoritilmagan bo‘lsa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **11-14,1 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga javob noto‘g‘ri yoki yuzaki javob berilsa, qo‘yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig‘ida baholanadi. (17,1-20 ball - a‘lo, 14-17 ball - yaxshi, 11-14,1 ball - qoniqarli, 0-10,9 ball - qoniqarsiz).

Davlat attestatsiyasi bo‘yicha umumiy o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 2 dan 5 balgacha baholanadi (5 baho – a‘lo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqarsiz) yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o‘tkaziladi.

5 baholik	100 ballik		Baholash mezonlari
5	90-100	a'lo	“Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi, fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega” deb topilganda
4	70-89,9	yaxshi	“Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega” deb topilganda
3	60-69,9	qoniqarli	“Talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega” deb topilganda
2	0-59,9	qoniqarsiz	“Talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi, fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas” deb topilganda

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e'lon qilingan kundan e'tiboran 24-soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o'rtasida baholash ballari bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko'rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

Maxsus pedagogika kafedra mudiri

X.Akramova